

Földes Endre És Altman Károlyné Vakáción

Ez Bandi bátyám és anyám testvére, Giza néni Cannes-ban. A kép 1948-ban készült. Bandi és Giza húsvéti nyaralásra mentek oda Párizsból, ahol akkor éltek, mert a nagynéném nagyon kíváncsi volt rá, és befizetett egy társasútra.

A háború után, amikor kiderült, hogy senki nem él, anyám és a húga, Giza néni úgy döntöttek, hogy nem maradunk Magyarországon. Bandi benne volt egy cionista társaságban. 1946-ban összefogtak tizenvalahány gyereket azzal, hogy akkor induljatok el Palesztinába. Otthon pedig akkor még maradt valami arany, anyám odaadta Bandinak, aki akkor 16 éves volt. Majd ment a Giza néni is, de ő nem a cionistákkal, hanem az oroszokkal ment, valami közvetítő révén, teherautón Ausztriába, de nem a szovjet megszállású zónába, hanem az amerikaiba. Az volt a szándék, hogy ők (Bandi és Giza) majd összejárnak. Bandi a cionistákkal elkerült Brüsszelbe. De a sliách nagyon furcsa, inkább nem túl jellemes ember volt, mert azt mondta, hogy gyerekek, annyi pénz meg arany van nálatok, adjátok nekem oda, mert nálam jobb helyen van. Oda is adták, majd Brüsszelben a sliách meg a barátnője eltűnt. A 12-13 gyerek ottmaradt egyedül, pénz meg minden nélkül. A rendőrség megfogta őket, és bevitte a fogdába.

Közben Giza néni Németországon keresztül elment Párizsba, mert az apámnak volt három unokatestvére, akik ott éltek, és ezt ő tudta. Azt is tudta, hogy őket Friedmannak hívják, de azt, hogy hol laknak, mit csinálnak, azt nem. Párizsban a menekülttáborban megkérdezte, hogy ismerik-e Friedman Imrét, és -- mert azért van szerencse is a világon -- volt ott valaki, aki azt mondta, igen, ő tudja, hogy ki Friedman Imre. S elvitte hozzájuk. Imre szerzett utazási igazolványt magának, elment Brüsszelbe Bandiért, és elhozta Párizsba. Párizsban a nagynéném szakácsnő lett egy zsidó menhelyszerűségen. Elég jól ment neki, még Bandit is tudta támogatni. Abból volt pénze, hogy fánkot sütött, meg valami mákos süteményt. A mákot annak idején nem ismerték mint ételt Franciaországban. Giza a virágpiacon vette, ahol madáreleségként árulták, és felhívta anyámat, hogy hogy kell mákos süteményt csinálni. És valami Purim ünnepségre csinált ilyen, és annyira ízlett a zsidóknak, hogy rendszeresen csinálnia kellett.

Bandi maradt Párizsban. A középiskolát kint befejezte. Jelentkezett kémia--fizika szakra a Sorbonne-on, de aztán közbejött egy dolog. Összeismerkedett egy lánnyal, aki zsidó volt, kommunista is, és az 1950-ben elvitte őt egy Tito-ellenes tüntetésre. És kit fogtak meg a tüntetésen a rendőrök? Bandit meg még két palit, és miután ők menekültek voltak, szépen bevitték őket a Santé börtönbe a tárgyalásig, de közben értesítették a hozzátartozó Giza nénit, aki csapot-papot otthagyt, és ment érte. Bandit két nap elzárásra ítélték, egyben kiutasították Franciaországból.

Közben Giza néni a zsidókkal összeveszett, mert azt mondták neki, hogy egy ilyen istentelen ember, aki ilyen csinál, mármint hogy tüntet, azt hagyni kell, hadd vesszen el. A nénémnek több se kellett, ilyen zsidók meg olyan ortodox vallásosak vagytok ti, otthagytok mindent, és visszajött Magyarországra. Így aztán 1950 augusztusában mind megjelentek Pesten.